

Proteccionismes

XAVIER MAUREL
ECONOMISTA

FA UNES poques setmanes que el catedràtic de la Universitat de Barcelona Anton Costas ens recordava que cada etapa viscuda per un país comença quan s'esgota l'anterior, quan els seus crèdits decreixen i quan els excessos obliguen a crear noves etapes. Cal fer memòria de fets com els anys que entre el 1850 i el 1913 van haver d'emigrar als Estats units 50 milions d'uropeus. Recordem, també, que en finalitzar la Primera Guerra Mundial

(1914-1918), durant 30 anys es van viure grans canvis econòmics (proteccionismes) i canvis polítics radicals generadors de la Segona Guerra Mundial, molt més brutal que l'anterior.

Després d'acabada aquella guerra, un període més tranquil, a l'entorn de 30 anys més, es va viure una etapa força positiva. Aleshores, l'economia es va desbordar a costa d'economies desregulades que faciliten la implantació de la globalització econòmica a l'entorn

dels anys 80 del segle passat. Aquesta etapa, però, comença a aflluixar-se a l'inici del nou mil·lenni, per causa dels endeutaments sense mesura, fins a arribar a l'esclat de la crisi internacional. Per afegir a la situació noves tecnologies amb una creixent i ràpida transformació, que ocasionen destrucció de treball i liquidació de la classe mitjana.

El molt celebrat economista britànic Skidelsky, fent memòria del gran poeta Yeats, citava *El segon adveniment* (1919), que diu així: "Tot s'enfonsa; el centre cedeix; l'anarquia s'abat sobre el món." Això havia de dir-se quan les institucions de govern tradicionals estaven totalment desacreditades, acaba la Primera Guerra Mundial, i el buit de legitimitat estava ocupat per demagogs podero-

sos i dictadures populistes. I això passava quan homes com el president Roosevelt, l'economista Keynes i, després, la Unió Europea van refer el que s'havia trencat. Avui, però, el fracàs de la globalització ho ha destruït.

En efecte, la crisi creixent de les economies mundials ens fa pensar en un *tercer adveniment*. Les polítiques econòmiques proteccionistes, com la recent de la Gran Bretanya amb l'operació Brexit, i de l'anunciada actitud proteccionista del nou president dels Estats Units són una mostra clara. Els britànics se separen de la Unió Europea abandonant d'aquesta manera les (fins ara) obligacions amb Europa. Per la seva banda, el nou president americà anuncia abandonar moltes de les responsabi-

litats abans compartides amb socis anteriors arreu del món. I que cadascú s'espavili pel seu compte.

També recentment el president de Banc Central Europeu, Mario Draghi, ha manifestat les diferències entre els Estats Units i l'Europa que no té presupost federal, ni mercat financer plenament integrat. També recorda les limitacions d'Europa: desregulació financera, actius tòxics, opacitat dels mercats, la crisi financera mundial i la recessió dels Estats Units. Afegeix contagis bancaris, els governs, economies endeutades, banca infracapitalitzada i crèdits estrangulats. Draghi afegeix a Espanya l'encariment del petroli i la futura retirada dels estímuls del BCE. Tanmateix, aprofiteu els dies de festes. Bon Nadal!